

Sayı : 20051
Tarih : 24.09.2026

49637

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan BAYRAKTAR** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ

Muş Milletvekili

Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı Bayazıt Mahallesi'nde yer altından yayıldığı ileri sürülen gazın insan ve hayvan sağlığı açısından risk oluşturduğu iddiaları yaklaşık 50 yıldır açıklığa kavuşturulmamıştır. Mahalle sakinlerinin anlatımına göre 1977-1979 yıllarında Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından bölgede 34 noktada sondaj yapılmış, konutlara ölçüm cihazları yerleştirilmiş; ancak çalışmaların sonuçları kamuoyuyla paylaşılmamıştır.

Basına yansıyan bilgilere göre kuyulara giren bazı kişiler nefessiz kalarak bilinçlerini kaybetmiş, tandırlardaki ateş oksijen yetersizliği nedeniyle sönmüş ve belediye binasının temel kazısı sırasında gazla birlikte yoğun bir koku açığa çıkmıştır. Son olarak açılan bir çukura düşen kuzunun yaşamını yitirmesi, mahalledeki endişeyi yeniden artırmıştır.

Mahallede konutların yanı sıra hastane ve diğer kamu yapılarının bulunması, söz konusu iddiaları yalnızca çevresel bir sorun olmaktan çıkararak halk sağlığı ve yaşam güvenliği meselesi hâline getirmektedir. Gazın türü, kaynağı, yoğunluğu ve yayılım alanı bilimsel yöntemlerle belirlenmeli; geçmiş araştırmaların sonuçları açıklanmalı, güncel ölçümler yapılmalı ve olası risklere karşı gerekli önlemler gecikmeksizin alınmalıdır.

Bu bağlamda;

1. MTA tarafından Bayazıt Mahallesi'nde 1977-1979 yılları arasında kaç noktada sondaj, ölçüm ve analiz yapılmıştır? Bu çalışmalar sonucunda hangi bulgulara ulaşılmıştır?
2. Söz konusu çalışmalara ait raporlar, analiz sonuçları ve kurumlar arası yazışmalar Bakanlığınızın veya MTA'nın arşivinde bulunmakta mıdır? Bu belgeler kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
3. Bayazıt Mahallesi'nde insan ve hayvan sağlığını tehdit edebilecek yer altı gazlarının varlığı daha önce tespit edilmiş midir? Edilmişse gazın türü, kaynağı, yoğunluğu ve yayılım alanı nedir?
4. Kuyu ve çukurlara giren kişilerin nefessiz kalarak bilinçlerini kaybettiği ve son olarak bir kuzunun çukurda yaşamını yitirdiği iddiaları hakkında herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?

5. Mahallede toprak gazı, kapalı alan havası, oksijen seviyesi ve yer altı sularını kapsayan güncel ve kapsamlı bir araştırma yapılacak mıdır? Yapılacaksa takvimi nedir?
6. Konutları, ahırları, kuyuları, hastaneyi ve diğer kamu yapılarını kapsayan bir risk haritası hazırlanacak mıdır?
7. Araştırma sonuçlanıncaya kadar mahalle halkının can güvenliğini sağlamak amacıyla hangi önlemler alınacaktır? Riskli kuyu ve çukurların kapatılması, uyarı levhalarının yerleştirilmesi ve düzenli ölçüm yapılması planlanmakta mıdır?
8. Sağlık riski tespit edilmesi hâlinde mahalle sakinlerine yönelik sağlık taraması yapılacak; riskli yapıların güvenli hâle getirilmesi ve gerektiğinde tahliye veya yer değiştirme planı uygulanacak mıdır?
9. Yaklaşık 50 yıldır araştırma sonuçlarının açıklanmaması ve gerekli önlemlerin alınmaması nedeniyle sorumluluğu bulunan kamu görevlileri hakkında idari inceleme başlatılacak mıdır?